

УДК 331.101.262

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-4\(10\)-260-273](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-4(10)-260-273)

Костюк Людмила Петрівна аспірант, Поліський національний університет, бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008, тел. (067) 440-03-49, e-mail: znau_dilovod@i.ua, <https://orcid.org/0000-0001-9955-8810>

Швець Тетяна Василівна кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності Поліський національний університет, бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008, тел. (098) 077-45-14, e-mail: shvets_tv@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-5911-7057>

Овдіюк Олена Миколаївна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності, Поліський національний університет, бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008, тел. (096) 468-36-15, e-mail: 7992750@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3368-4835>

Плотнікова Марія Федорівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності, Поліський національний університет, бульвар Старий, 7, м. Житомир, 10008, тел. (067) 440-03-49, e-mail: mfplotnikova@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2852-3009>

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Анотація. Питання розвитку публічного управління як механізм прямої участі населення чи делегування повноважень у системі адміністративного регулювання відносин соціально-економічного розвитку середовища є орієнтованими на забезпечення раціонального використання її природно-ресурсного потенціалу та підвищення добробуту людей. Наразі процес децентралізації та вимога до формування засад самодостатності територій передбачає забезпечення сталого розвитку соціуму у гармонії із природним середовищем та бізнесом. Підприємництво як фактор та результат поточного впливу на соціум та елемент каналізації позитивних змін поряд з механізмом продукування суспільних благ внаслідок людської діяльності покликаний сформулювати умови відповідальності людства за місце своєї життєдіяльності на всіх рівнях. Збалансований розвиток та забезпечення гармонізації відносин людини та природи через вплив на ресурсний капітал поряд з капіталізацією

передбачають інституційні зміни та узгодженого руху суспільства у майбутнє внаслідок культурного, етичного, духовного зростання на основі спільних цінностей. У вказаних умовах економічне зростання забезпечує задоволення матеріальних потреб і відбувається на рівні необхідному та достатньому для постійного еволюційного духовного розвитку через розуміння суспільного значення простору для майбутніх поколінь. Відновлення потенціалу території через баланс екосистем, розширення людських можливостей та довгострокової доступності якісних ресурсів для життєдіяльності та господарювання (головним чином у сфері природного середовища), за збереження та примноження наявних ресурсів, є запорукою продовольчої безпеки, модернізації інфраструктури та вирішення економічних проблем у державі. Найбільш повно цей процес віднайшов свій прояв у діяльності екологічних та родових поселень, які на засадах багатофункціонального розвитку системно орієнтовані на формуванні моделі соціуму майбутнього. Їх розвиток на сільських територіях набув своє поширення у всіх куточках світу. Спеціалізовані на певних екологічних технологіях чи диверсифікації такі суб'єкти суспільних відносин на перше місце висувують соціально-екологічні питання розвитку соціуму, тоді як позитивні економічні зрушення є наслідком реалізації цих ініціатив.

Ключові слова: державне управління, інтелектуальний механізм, місцеве самоврядування, публічне управління, управлінські рішення.

Kostiuk Liudmyla Petrivna Graduate student, Polissia National University, Saryi Blvd, 7, Zhytomyr, 10008, tel.: (067) 440-03-49, e-mail: znau_dilovod@i.ua, <https://orcid.org/0000-0001-9955-8810>

Shvets Tayana Vasylivna PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department of Innovative Entrepreneurship And Investment Activities, Polissia National University, Saryi Blvd, 7, Zhytomyr, 10008, tel.: (098) 077-45-14, e-mail: shvets_tv@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-5911-7057>

Ovdiyuk Olena Mykolaivna PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Innovative Entrepreneurship And Investment Activities, Polissia National University, Saryi Blvd, 7, Zhytomyr, 10008, tel.: (096) 468-36-15, e-mail: 7992750@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3368-4835>

Plotnikova Mariia Fedorivna PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Innovative Entrepreneurship And Investment Activities, Polissia National University, Saryi Blvd, 7, Zhytomyr, 10008, tel.: (067) 440-03-49, e-mail: mfplotnikova@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2852-3009>

PUBLIC ADMINISTRATION AS THE BASIS OF THE TERRITORIES AND ENTREPRENEURSHIP STRATEGY DEVELOPMENT

Abstract. The article illustrates the mechanism of public administration for the direct participation of the population or delegation of powers. It also describes the system of socio-economic development and the administrative regulation of environmental relations. Such public administration is focused on ensuring rational. This is the use of the natural resource potential of the territory and the improvement of the well-being of people. The process of decentralization is aimed at the formation of self-sufficiency of territories based on the principles of sustainable development in harmony between society, the environment and business. Entrepreneurship is a factor in human development. It develops as a result of human activity, produces the production of material goods and catalyzes positive changes in society. Public governance will create the conditions that make humanity more responsible. Society at all levels is responsible for its territory. Harmonization of relations between man and nature determines the size of resource capital and institutional changes. Balanced social development ensures the future of the younger generations. The coordinated society movement of cultural and moral growth is possible due to the existence of common values. The conditions for ensuring the economic growth of the territory are characterized by the satisfaction of material needs, as well as constant evolutionary spiritual development. The article demonstrates the mechanisms of understanding forming of the social space meaning for future generations. It has been established that the restoration of the potential of the territory is possible due to the balance of ecosystems, the expansion of human capabilities and the long-term availability of quality resources for life and management (mainly in the natural environment). The preservation and augmentation of existing resources is the key to food security, infrastructure modernization and solving economic problems in the state. This process is most fully manifested in the activities of ecological and tribal settlements, which, on the basis of multifunctional development, are systematically oriented towards the formation of a model of the society of the future. Their development in rural areas has spread throughout the world. Specialized in certain environmental technologies or diversification, such subjects of public relations in the first place put forward the social and environmental issues of the development of society, while positive economic shifts are a consequence of the implementation of these initiatives.

Keywords: public administration, intellectual mechanism, Local Self-Government, Public Administration, management decisions.

Постановка проблеми. Публічне управління є універсальним механізмом управління розвитком територій та бізнес середовища, зокрема у системі прямої

демократії та народовладдя. Саме така форма управління соціально-економічним розвитком є дієвим підходом для формування базису довгострокових змін. Досвід ЄС, КНР, США та інших країн світу яскраво ілюструє ефективність публічного управління, що у поєднанні із системним підходом на національному та наднаціональному рівні демонструє позитивні наслідки динамічного регулювання та прийняття управлінських рішень на місцях через запровадження несільськогосподарських джерел доходу на сільських територіях, диверсифікацію всіх видів діяльності, стратегічні пріоритети та нарощування потенціалу самодостатності та збалансованості. Саме активізація внутрішнього середовища територіальних громад стає наразі запорукою модернізації та багатофункціональності їх розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням розвитку багатофункціональності суспільного сектору та зниження частки аграрного виробництва присвячені чисельні праці європейських [1–2] та вітчизняних дослідників [3]. Автори відмічають особливості національної політики та регіонального розвитку з позиції впровадження [4–5]. Стратегія сталого розвитку внесла свої корективи у формат публічного управління як у форматі національної політики, так і з позиції забезпечення екологічної безпеки [6–8]. Особливо гостро питання публічного управління постає у період кризи, що виникла внаслідок пандемії COVID-19 [9–10].

Мета статті – обґрунтування системно-синергетичних засад, механізмів та результатів розвитку територій через практику публічного управління.

Виклад основного матеріалу. Згідно з індивідуальним планом підготовки було виконано наступні завдання. Доведено, що теоретико-методологічні аспекти формування організаційного механізму публічного управління розвитком сільських територій, зокрема, на рівні об'єднаних територіальних громад та регіонального управління зустрічається із вирішенням проблем економічного та соціального характеру. Зокрема, для Житомирської області характерні просторово розміщені, соціально, економічно, культурно та екологічно диференційовані зони. Їх специфічними рисами є розвинена інфраструктура, сприятливі кліматичні особливості, сформована мережа поселень і шляхів сполучення, чисельні атрактивні історико-культурні пам'ятки й природні об'єкти, а також визначений вектор євро інтеграційного розвитку в умовах децентралізації та глобалізації суспільно-політичних процесів. Складність та багатофункціональний характер розвитку сільських територій обумовили необхідність системного і процесно-функціонального підходів до управління та організації адміністративними та системними послугами. Реалізація вказаних підходів дозволяє сформувати структурно-функціональний механізм та організаційно-економічну схему публічного управління об'єднаних територіальних громад, що передбачає

взаємозв'язок та впорядкованість елементів динамічної соціально-економічної системи у межах керуючої і керованої підсистем. У сукупності ці підсистеми дозволяють отримувати синергетичний ефект багатофункціонального розвитку внаслідок використання економічних, екологічних та соціальних ресурсів території, а також розвиток нових елементів її організації, впровадження інноваційних принципів та системних підходів у функціонуванні та публічному управлінні діяльністю стейкхолдерів.

Результатами ранжирування об'єднаних територіальних громад Житомирської області стала їх класифікація відповідно до рівнів розвитку: 1) територія як середовище (нейтральний розвиток – використання умов громад з боку державних органів влади, підприємств з середнім рівнем ефективності виробництва як середовища забезпечення середнього рівня потреб у адміністративних послугах та інфраструктурному забезпеченні за відсутності системних програм стимулювання публічного управління та розвитку сільських територій); 2) територія як донор (громада є системним чи міжрегіональним центром просторово-ресурсного забезпечення розвитку адміністративних послуг та бізнес-середовищем – ринком для реалізації програми спроможності місцевих громад через механізми прямої демократії та зростання ролі представницьких органів місцевого самоврядування); 3) територія як партнер (формування громад, активізації внутрішнього природно-ресурсного і людського капіталу та забезпечення ними механізмів розвитку своїх потреб, а також їх задоволення за рахунок високого рівня надання адміністративних послуг та стимулювання виробництва); 4) територія як реципієнт (громада неспроможна забезпечити свої потреби у адміністративних послугах внаслідок низького рівня ефективності менеджменту на місцях та деструктивних процесів у виробничому секторі або його відсутність). В цілому систему національну систему публічного управління територіями та бізнесом можна розглядати як функцію від змінних, де відображена залежність від результатів функціонування адміністративного механізму (1) на рівні держави, регіону, муніципалітету, корпоративного та суспільного рівнів (рис. 1):

$$F(y) = f(N, R, M, K, S), (1)$$

де $F(y)$ – результат публічного управління;

$f(N)$ – функція, яка відображає залежності та результати публічного управління на національному рівні (механізми, інструменти, принципи, функції, повноваження на рівні Президента, Уряду, міністерств, відомств, національних служб);

$f(R)$ – функція, яка відображає залежності та результати публічного управління на регіональному рівні – областей та за міжрегіонального

співробітництва, у тому числі міжнародної співпраці на рівні регіонів, зокрема у форматі єврорегіону (механізми, інструменти, принципи, функції, повноваження на рівні голів адміністрацій, виконавчої та законодавчих, – облрада органів);

$f(M)$ – функція, яка відображає залежності та результати публічного управління на муніципальному рівні (механізми, інструменти, принципи, функції, повноваження на рівні голів муніципалітетів – міст, об'єднаних територіальних громад, виконавчих та законодавчих органів та їх об'єднань на рівні міжмуніципального співробітництва);

$f(K)$ – функція, яка відображає залежності та результати управління на рівні корпорацій, підприємств і організацій, розміщених на території;

$f(S)$ – функція, яка відображає залежності та результати суспільного управління (громадські ради, громадські організації та інші форми об'єднання громадян).

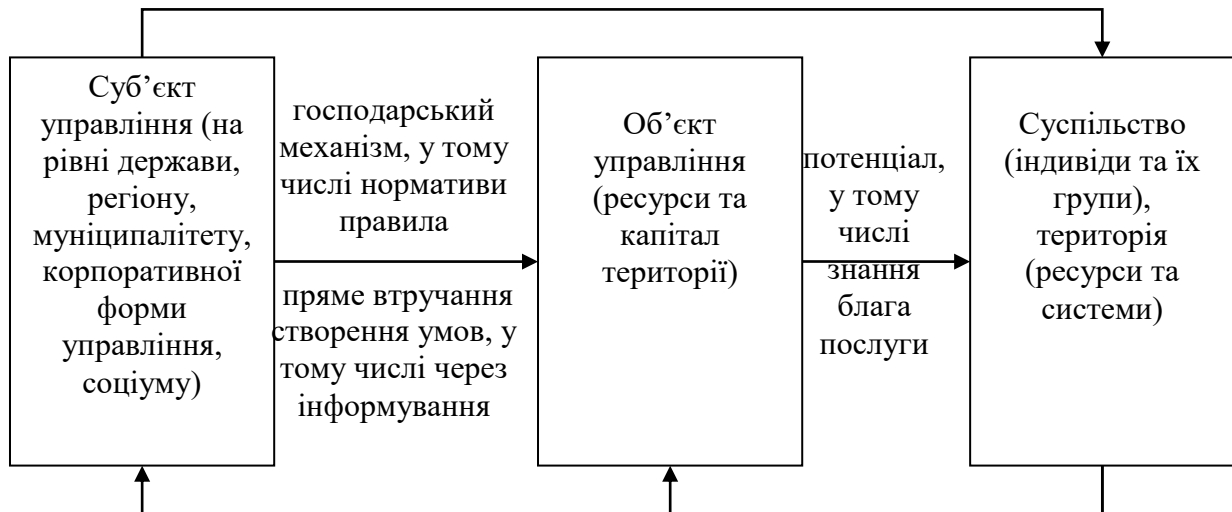


Рис. 1. Концептуальна схема публічного управління територією

При цьому, зусилля суб'єктів суспільних відносин є орієнтованими на ресурси та капітал території, а головним інструментом управління – знання, досвід та інформаційний вплив. Результатом такої діяльності стає отримання добробуту, благ, послуг і знань населення та суспільних структур, а також примноження природно-ресурсного потенціалу території (одночасно має місце як прямий, так і зворотній вплив). Критеріальними параметрами оцінювання ефективності такого управління можна вважати довгостроковий збалансований (відповідно до еволюційного природного процесу) характер росту рівня та якості життя населення, а також природно-ресурсного потенціалу території. З метою поступального розвитку та ефективного функціонування всіх систем на території такої громади необхідною є зміна системи менеджменту, у тому числі у форматі надання адміністративних послуг. Реалізація цього завдання обумовлена

вивченням теоретико-методичних домінант функціонування організаційно-економічного інструментально-методичного механізму управління адміністративними послугами та стимулюванням активності бізнес-середовища. Головною складовою вказаних процесів в умовах децентралізації має стати організаційно-економічний механізм публічного управління як передумова підвищення рентабельності бізнесу внаслідок посилення мотиваційної складової та підвищення продуктивності людського капіталу, а також забезпечення багатофункціонального характеру розвитку підприємництва відповідно до принципів законності, раціональності, своєчасності, ефективності, самодостатності, системності, гнучкості, безпеки, адаптивності.

Відповідно до вітчизняної практики тлумачення господарського механізму як сукупності механізмів нормативно-правового регулювання, прямого адміністрування та організаційно-економічного забезпечення різні аспекти його функціонування сформовані як сукупність важелів та стимулів прямого та опосередкованого впливу, що змістовно наповнюють поняття «організаційно-економічного механізму» характеристиками системної, стратегічної та процесної дії. Іншими словами, він являє собою систему адміністративно-стимулюючих комунікацій як важелів та сигналів з метою отримання заданого результату. Такий організаційний механізм включає систему визначених елементів, що розкриває свої взаємозв'язки та взаємовідносини через узгоджену та упорядковану взаємодію відповідних організаційно-економічних регуляторів (інструментарію, методів, інституцій). Застосування системного підходу у структурі управління адміністративними послугами у публічному управлінні дозволить сформувати умови вирішення завдань розвитку територіальних громад, що визначає поліпшення умов соціально-економічного становища території. Тобто, вказаний підхід передбачає як визначення складових елементів системи публічного управління адміністративними послугами, так і відображає їх взаємозв'язки у внутрішньому та зовнішньому середовищі функціонування територіальної громади, що дозволяє виробити відповідні управлінські рішення як єдиної організованої системи. Іншими словами, ми тлумачимо поняття організаційно-економічного механізму публічного управління територією на основі системного підходу, і, водночас, розглядаємо механізм управління адміністративними послугами з урахуванням процесно-функціональних аспектів адміністративної системи (кожен управлінський механізм призначений для досягнення цілей через виявлення чинників та умов взаємного функціонування його складових елементів). Такий організаційний механізм публічного управління передбачає визначення переліку складових елементів, відображення взаємозв'язків між ними, а також варіанти інструментів та важелів впливу суб'єкта на об'єкт. Процесуально-функціональний підхід забезпечує реалізацію специфіки та

особливостей процесів реалізації економічного механізму, включаючи взаємодію множини економічних ресурсів та способів їх включення у виробничу та адміністративну системи як умови реалізації визначених цілей життєдіяльності та господарювання. Таким чином, організаційно-економічний механізм публічного управління територією та адміністративними послугами являє собою систему взаємопов'язаних елементів, що самоідентифікуються та реалізуються у вигляді економічних та організаційних впливів суб'єкта на об'єкт (керуючої підсистеми на керовану) через сукупність функцій, методів, технологій, принципів та інструментів управління. Зважаючи на зазначене, до особливостей та характеристик організаційно-економічного механізму публічного управління територіальними громадами та адміністративними послугами можна віднести наявність суб'єкта та об'єкта управління, зовнішніх та внутрішніх зв'язків підсистеми територіальна громада з іншими механізмами і процесами. У свою чергу, до об'єктів управління відносимо територіальну громаду як систему та процес її функціонування і розвитку через реалізацію управлінських впливів та надання адміністративних послуг, результатом успішної впливу яких є добробут населення, примноження природно-ресурсного потенціалу території та розвиток підприємництва. Базовим суб'єктом управління адміністративними послугами на сільських територіях є органи місцевого самоврядування у межах їх повноважень та населення об'єднаних територіальних громад, яке діє через механізми прямого народовладдя чи інститути громадянського суспільства (громадські організації, асоціації, спілки тощо). Керуюча система як підсистема (складова) управлінської системи, ухвалює відповідні управлінські рішення, здійснює вплив на об'єкти управління, наслідком чого є досягнення визначених пріоритетів.

Взаємодія суб'єктів та вплив суб'єкта на об'єкт розкривається через механізми державного управління (зокрема, чинні правовідносини), ринкові закони, принципи, норми їх реалізації та розкривається через максимізацію прибутку суб'єктів підприємництва. Зовнішнє середовище об'єктів управління включає функціонування ринкових відносин, системну взаємодію із довкіллям, регулюючий вплив механізмів та інструментарію досліджуваних об'єднаних територіальних громад. Прямий вплив на зовнішнє середовище управління спричиняє вплив на адміністративне середовище на всіх рівнях. Керуюча система головним чином базується на власній функціональній приналежності на узгоджується на рівні ефективного публічного управління та адміністрування через систему механізмів та заходів, що забезпечують збереження загальнолюдських, національних та локальних цінностей із збереженням такої можливості для прийдешніх генерацій, управління сільськими територіями з метою задоволення суспільно-господарських потреб тощо.

Елементом підсистеми організаційно-економічного механізму управління є

зворотні зв'язки, цілі та принципи її реалізації як результат впливу керуючого органу. Адміністративний вплив як інструмент замкнених взаємообумовлених зв'язків організовує взаємодію окремих елементів системи, збалансовує їх, стимулюючи стабільність та самодостатність. Реалізація організаційного механізму публічного управління життєдіяльністю та адміністративними послугами передбачає взаємозв'язок основних функцій менеджменту:

планування (ініціювання, розробка та впровадження програм і проєктів системно-синергетичного підходу розвитку сільських територій у гармонії з природою, а також запобігання кризовим ситуаціям, планування відповідних заходів);

нормування (участь експертизі та формуванні норм і стандартів функціонування територіальних громад в умовах децентралізації);

регулювання (узгодження інтересів органів державної влади, місцевого самоврядування, населення та бізнесу через формальні та неформальні норми та правила);

контроль (контроль за діяльністю органів влади та управління з боку інститутів громадянського суспільства з питань прийняття управлінських рішень, та контроль за дотриманням національних норм і стандартів, у тому числі екологічних у діяльності суб'єктів господарювання);

інформування (інформаційне забезпечення діяльності органів влади, суб'єктів господарювання, громадськості щодо ризиків та загроз, стану та стратегічних перспектив розвитку території);

аналіз (аналіз, оцінка та розробка управлінських рішень, їх реалізація з урахуванням відповідних впливів на середовище);

виховання (формування світогляду та середовища етики, моралі, культури та самосвідомості, виховання професіоналізму, ініціативності, саморозвитку, взаємної довіри, підтримки, поваги, підприємництва з метою задоволення потреб людей територіальних громад).

Вказані функції відображають особливості організаційно-економічного механізму публічного управління життєдіяльністю та адміністративними послугами територіальних громад у структурі управлінських взаємозв'язків. Реалізація вказаних функцій забезпечується за рахунок методів, зокрема, таких як аналіз (найбільшої актуальності для системи управління набувають такі його види: 1) економічний аналіз – виступає у форматі системи заходів, що дозволяє реалізовувати та здійснювати поступовий на внутрішнє та зовнішнє середовище територіальної громади, забезпечуючи необхідні умови її розвитку та використання суспільних економічних норм, та організаційний – використовується з метою розробки рішень організаційного характеру, термінів їх виконання, відображення необхідної ресурсної бази, потреби у виконавцях і

керівниках, для реалізації функції контролю за відповідними управлінськими рішеннями з подальшим їх коригуванням). Оцінка, як метод забезпечення ефективного функціонування організаційно-економічного механізму публічного управління життєдіяльністю та адміністративними послугами територіальної громади, передбачає проведення діагностичної, аналітичної, планової діяльності, а також моделювання. Збирання, обробка, упорядкування інформації та побудова прогнозів, моделей та планів на її основі супроводжують реалізацію таких функцій управління як адміністрування, контроль; координація та мотивування. Тому наразі формування та використання механізмів структурного-організаційно та управлінсько-економічного впливу в умовах децентралізації, розвитку публічного управління та підприємництва на сільських територіях зазнають двоетапної моделі свого становлення: створення нових інструментів та зв'язків між ними, а також виявлення і розподіл ресурсного потенціалу територіальної громади через перерозподіл ресурсних (зокрема, фінансових) потоків на користь організацій, які зберігають спроможні до їх ефективного використання та примноження.

Більшість викликів сучасної цивілізаційної кризи викликана прямим чи опосередкованим, свідомим чи несвідомим порушенням людиною та суспільством Законів Природи. Особливістю нової цивілізаційної ідеї є те, що кожній людині доведеться прийняти відповідальність безпосередньо на себе, що набуває особливої актуальності на фоні тенденції глобалізму та її делегування у системі освіти, державному та наднаціональному управлінні. При цьому, соціально-особистісним відображенням цивілізаційного парадоксу є неспроможність змінити ситуацію лише за рахунок росту фінансових інвестицій та впровадження високих технологій – наявна ситуація в Україні та світі яскраво ілюструє, що ріст ВВП не призводить до реального прогресу, тоді як еволюція планети створила критичні умови та змушує людство відповісти на питання: як здійснити та практично реалізувати конгруенцію (співпадіння, співрозмірність, відповідність) між Загальними Законами Світу, Природи, з одного боку, та мисленням і діяльністю людини – з іншої?

Відповідь на це питання, як і практики публічного управління розвитком територій, лежить у площині коригування наукових поглядів на Природу, Світ, людину, суспільство, а також пізнання Теорії Творення і генетичної енергоінформаційної єдності Світу. Трансформація мислення та свідомості людини та людства у напрямі системної цілісності та природовідповідності. Реінжиніринг цілей, концепцій, методології, технологій та планів соціуму у ключі екологічності, розвитку та поширення понять етики та моралі як імперативів на основі Загальних Законів Світу актуалізує їх у всіх сферах життя (освіті, культурі, охороні здоров'я, промисловості, сільському, господарстві, управлінні тощо).

Поширення екологічного мислення у всіх прошарках суспільства створює передумови гармонійного, природного, універсального, біологічного, здорового та природовідповідного (узгодженого із механізмами та законами Природи) гармонійного розвитку соціуму на території та якісний ріст Людини. Ноосфера, як середовище та епоха єднання індивідуального та колективного інтелекту і духовності, природовідповідного цілісного мислення та формування унікальної планетарної оболонки – сукупності гармонійно взаємодіючих мислеформ глобальної енергоінформаційної сфери, є механізмом свідомого керованого холістично (цілісно) ціннісноорієнтованого розвитку особистості та суспільства у цілому, за якого задоволення потреб людей не завдає шкоди інтересам майбутніх поколінь та Всесвіту. Ноосферний розвиток націлений на відновлення екологічної рівноваги на планеті, появу нової людини, характерною рисою якої є нова якість свідомості (цілісна ноосферна свідомість, яка базується на Загальних Законах Світу). Результатом ноосферного переходу є зростання темпів відновлення складових життєдіяльності людини (ресурсної, матеріальної, інтелектуальної, духовної, екологічної, культурної, освітньої, економічної, політичної, охорони здоров'я тощо) та подальший розквіт суспільства на основ гармонії цих складових.

У цьому ключі досяжність цілей суспільно-економічного розвитку стає приріст природно-ресурсного потенціалу території та розкриття творчі здібності людини (на противагу неможливості особистісного зростання внаслідок посилення експлуатації людини, подовження тривалості робочого дня, зниження купівельної спроможності грошових одиниць, підтримки деградаційно-паразитичних потреб у суспільстві як результат технократичного вибору). Враховуючи відсутність системних підходів в залученні всього соціуму до природодоцільної поведінки, поява населених пунктів, організованих за принципами Концепції «Родова садиба», має на меті гармонізація відносин людини та Природи через відповідальність за своє життя та навколишній простір як малої Батьківщини, цілеспрямовану свідому природовідповідну діяльність, що дозволяє досягати синергетичного ефекту розвитку суспільно-природного середовища. Актуальне (особливо для мешканців великих міських поселень та у період пандемії – 20% від їх загальної кількості) прагнення до отримання земельної ділянки у сільській місцевості через механізм прийняття рішення на національному та регіональному рівні спроможне забезпечити вирішення соціально-екологічних проблем, сприяє підвищенню доходів ОТГ та самозайнятості населення. Саме мешканці родових поселень стали представниками масового прояву якісно нового рівня практики публічного управління (67% від їх кількості) та несільськогосподарських видів діяльності (зокрема таких як зелений екологічний та сільський туризм, організація майстер-класів, семінарів, тренінгів,

фестивалів, круглих столів, лекцій, продукування сувенірної продукції, відродження ремесел та промислів тощо) на сільських територіях. Наразі їх діяльність стає партнерством (zareєстровано громадські організації населених пунктів, ініційовано їх об'єднання), посилюється взаємна допомога та взаємне доповнення.

Процеси урбанізації та пандемії загострили проблеми соціуму сьогодні та для майбутніх поколінь, зокрема такі як забезпечення відповідних рівня здоров'я, зайнятості, продовольчої, економічної, екологічної (у тому числі чистоти та доступності для населення чистих повітря, води, родючих ґрунтів) та соціальної безпеки. Реалізація ідеї «Родова садиба» внаслідок практики багатофункціонального розвитку територій, зокрема через розширення досвіду зеленого сільського туризму генерує від'ємний грошовий потік у розмірі 400 тис. грн. (як результат капіталізації місцевих ресурсів); заробітна плата екскурсовода – 2 тис. грн. / міс., харчування туристів – 10 тис. грн. / міс.; тоді як доходи будуть сформовані за рахунок продажу чаїв, сувенірної продукції (зокрема, доробку народних майстрів на суму 10 тис. грн. / міс), проживання туристів (10 євро / доба), проведення екскурсії (500 грн група до 20 осіб). Разом сума доходів становитиме близько 100 тис. грн. / міс.

Висновки. 1. Одним з головних завдань розвитку сучасних об'єднаних територіальних громад є збільшення інвестицій, включаючи розширення міжнародного співробітництва, підвищення ефективності функціонування існуючої та впровадження необхідних об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури, розвиток технологій, розширення сфери послуг (зокрема, на сільських територіях), а також підвищення природно-ресурсного потенціалу території. у якості критерії досяжності рівня та якості життя населення прийнято довгострокова доступність для індивідів чистих води, повітря та ґрунту. 2) Їх забезпечення неможливе без урахування територіальних особливостей, зокрема, сильні і слабкі сторони регіональних економічних систем, сприятливих і негативних тенденції регіонального розвитку, що пов'язано із наявністю значною їх диференціацією як у забезпеченні необхідними економічними та соціальними ресурсами, так і ступенем розвитку системи публічного управління. 3) Питаннями, які ефективно вирішуються на регіональному рівні є відтворення продуктивних сил, які реалізуються проекти соціально-економічного розвитку. Задоволення найважливіших соціальних потреб населення, таких як пріоритет соціально-екологічного розвитку, своїм наслідком має зростання показників регіонального економічного розвитку за критеріями визначення рівня його сталого розвитку відповідно до Цілей сталого розвитку, проголошених ООН.

Література:

1. Musial W., Wojewodziec T. Bariery przemian agrarnych w rolnictwie polskim - poszukiwanie rozwiazan innowacyjnych. *Problemy rozwoju rolnictwa i gospodarki zywnosciowej w pierwszej dekadzie czlonkowstwa Polski w Unii Europejskiej*. Warszawa: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, 2015. P. 91–109.
2. Hyski M. The role and importance of the gmina in tourism policy in Poland. *Proceedings of the International Scientific Conference „Society, integration, education”*, 2018. Vol. 6. P. 188–199.
3. Амосов О., Гавкалова Н. Модели публичного администрирования (архетипическая парадигма). *Публичное управление : теория и практика : сборник научных трудов Ассоциации докторов наук государственного управления*. X. : Издво “ДокНаукДержУпр”. Спец. Выпуск. Июнь, 2013. С. 6–13.
4. Желюк Т.Л. Публічне управління: сучасні реалії та перспективи для України. Публічне управління та регіональна політика в країнах Центральної і Східної Європи: зб. матеріалів доповідей за матеріалами наук.-практ. конф. з міжнар. участю (22 жовтня 2012 року). Тернопіль: ТНЕУ, 2012. 202 с.
5. Pollitt C., Bouckaert G. *Public Management Reform: A Comparative Analysis* Oxford: University Press, 2004. 240 p.
6. Grabs, J. Private Governance and Public Authority: Regulating Sustainability in a Global Economy. *Perspectives On Politics*. 2021. Vol. 19. Is. 1. P. 326–324.
7. Konte, M.; Vincent, R. C. Mining and quality of public services: The role of local governance and decentralization. *World Development* 2021. Vol. 140. Is. 105350.
8. Ling, G. H. T.; Leng, P. C.; Rusli, N. A DSR Methodology for Conceptual Solution Development of Public Open Space Governance. *Journal Of Regional And City Planning*. 2021. Vol. 32. Is. 1. P. 15–35.
9. Park, J.; Chung, Eu. Learning from past pandemic governance: Early response and public-private partnerships in testing of COVID-19 in South Korea. *World Development*. 2021. Vol. 137. Is. 105198.
10. Haeffele, S.; Yatsyshina, Yu. Governance for living better together: A special issue on public administration and self-governance. *Review Of Austrian Economics*. 2021. Vol. Feb.
11. Якобчук В. П., Присяжнюк О. Ф., Плотнікова М. Ф., Булуй О. Г. Екологічні поселення як механізм управління багатofункціональним розвитком сільських територій. *Стратегія інклюзивного сільського розвитку на базі громад: проекти, реалії та європейські перспективи для України: монографія / за ред. проф. Т. О. Зінчук*. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 316–334.
12. Якобчук В. П., Плотнікова М. Ф. Інноваційні механізми управління розвитком територіальних громад. *Економічний та управлінський потенціал соціальної економіки: монографія / за заг. ред. З. І. Галушки*. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 223–241.

References:

1. Musial, W., Wojewodziec, T. (2015) Bariery przemian agrarnych w rolnictwie polskim - poszukiwanie rozwiazan innowacyjnych. *Problemy rozwoju rolnictwa i gospodarki zywnosciowej w pierwszej dekadzie czlonkowstwa Polski w Unii Europejskiej*. Warszawa: Polskie Towarzystwo Ekonomiczne. P. 91–109. [in Poland]
2. Hyski, M. (2018) The role and importance of the gmina in tourism policy in Poland.

Proceedings of the International Scientific Conference „Society, integration, education”, 6, 188–199. [in Poland]

3. Amosov, O., Gavkalova, N. (2013) Modely publichnoho admynstryrovanyia (arkhetypcheskaia paradyhma) [Models of Public Administration (archetypal paradigm)]. *Public administration: theory and practice: collection of scientific works of the Association of doctors of Sciences of State Administration*. Special Issue, 6–13. [in Russian]

4. Zhelyuk, T. L. (2012) Publichne upravlinnia: suchasni realii ta perspektyvy dlia Ukrainy [Public Administration: modern realities and prospects for Ukraine]. *Public administration and regional policy in the countries of Central and Eastern Europe: sat. materials of reports on the materials of nauk.-prakt. conf. from the international market. participation (October 22, 2012)*. Ternopil: TNEU. 202 p. [in Ukrainian]

5. Pollitt, C., Bouckaert, G. (2004) *Public Management Reform: A Comparative Analysis* Oxford: University Press,. 240 p. [in English]

6. Grabs, J. (2021) Private Governance and Public Authority: Regulating Sustainability in a Global Economy. *Perspectives On Politics*, 19(1), 326–324. [in English]

7. Konte, M.; Vincent, R. C. (2021) Mining and quality of public services: The role of local governance and decentralization. *World Development*, 140, 105350. [in English]

8. Ling, G. H. T.; Leng, P. C.; Rusli, N. A (2021) DSR Methodology for Conceptual Solution Development of Public Open Space Governance. *Journal Of Regional And City Planning*, 32(1), 15–35. [in English]

9. Park, J.; Chung, Eu. (2021) Learning from past pandemic governance: Early response and public-private partnerships in testing of COVID-19 in South Korea. *World Development*, 137, 105338. [in English]

10. Haeffele, S.; Yatsyshina, Yu. (2021) Governance for living better together: A special issue on public administration and self-governance. *Review Of Austrian Economics*, Feb. [in English]

11. Yakobchuk, V. P., Prysyzhnyuk, O. F., Plotnikova, M. F., Buluy, O. G. (2019) Ekolohichni poselennia yak mekhanizm upravlinnia bahatofunktsionalnym rozvytkom silskykh terytorii [Ecological settlements as a mechanism for managing multifunctional Rural Development]. *Strategy of inclusive rural development based on communities: projects, realities and European prospects for Ukraine: monograph / ed. by Prof. T. A. Zinchuk*. Kiev: "Center for educational literature", PP. 316–334. [in Ukraine]

12. Yakobchuk V. P., Plotnikova M. F., Galushka, Z. I. (ed.). (2020) [Innovative mechanisms for managing the development of territorial communities]. *Economic and managerial potential of the social economy: monograph*. Chernivtsi: Chernivtsi National Center. Yu. Fedkovich University, Pp. 223–241. [in Ukraine]